

Schot in eigen voet...

In onze tuin vingen wij, kleine jongens, regelmatig een mus. Het was heel eenvoudig: je zet de kolenzeef schuin op een stokje, waaraan een touwtje is gebonden. Stukjes brood waren niet eens nodig; de mussen badderden in die tijd nog in dermate grote getale in het warme zand, dat het een kwestie was van wachten tot er eentje vanzelf intrippelde. Touwtje weg, zeef naar beneden, mus gevangen. Het slachtofferetje ging vervolgens in een ouwe kanariekkooi, waarin hij gemiddeld anderhalve dag in leven bleef...

Kinderen kunnen wreed zijn, maar na het zevende lijkje werd het mij toch te machtig. Geen mussen meer in de kooi. Maar ondanks veel gezeur bracht ik het niet tot een, veel geschiktere, kanarie. Een boerenkar bracht uitkomst: deze reed een duif invalide, die ik persoonlijk in een provisorisch duivenrevalidatiecentrumpje in ons fietsenhok heb opgekalefaterd. Hij paste uiteraard niet in de kanariekkooi; derhalve ontwierp en bouwde ik een fors duivenhok. Het liep al spoedig uit de hand. Na nog geen halfjaar had ik al tien duiven en weer een jaar later meer dan veertig. Ik bracht vele uren per dag door in het grote hok, waar ik fokte en voerde dat het een lieve lust was. Toen mijn moeder eens kwam kijken, liet ik haar met de voedseltrommel rammelen. Tot haar grote verrassing vielen veertig kleine stipjes aan het zwerk als evenzovele stenen naar beneden, richting voederblik. Met wat graan op elk van haar handen stond zij – wel wat griezelend, maar ook heel enthousiast – van schouders tot vingertoppen onder de duiven.

Ik had het mooi voor elkaar. Mijn ouders waren dan ook nogal verbaasd toen ik na hevige onenigheid over huiswerk uit wraak zei de duiven weg te zullen doen. Dan moesten ze het zelf maar weten! Helaas, ze waren praktisch genoeg om dat inderdaad zelf maar te weten. Mijn moeder zei dat het voer haar toch al veel te duur werd en mijn vader meende dat ik dan meer tijd zou hebben voor mijn huiswerk...

Als u dit leest, weet u al hoe de specialistenacties op 1 juli zijn verlopen. Ik kan voorlopig alleen maar fantaseren. De specialisten verzetten zich tegen plannen van de minister om de ziekenhuizen een grote rol bij hun salariëring te laten spelen en willen tevens het beeld corrigeren als zouden zij graaiers zijn. Ik vernam dat het plan bestaat om op of vanaf 1 juli nog uitsluitend het hoognodige te doen... Van zo'n bericht moeten toch allerlei organisaties en instanties opereren! Kleine ingrepen die kunnen wachten, worden dan terugverwezen naar de huisarts. Dat komt mooi uit, want in de plannen van de minister is deze uitvoerende huisartsentaak al volledig opgenomen. De frequentie van allerlei controles wordt gehalveerd als het niet nog minder gaat worden. Laat dat nou gewoon zonder problemen blijken te kunnen! De vele infectiegevallen in het ziekenhuis nemen uiteraard af. Het aantal (al dan niet-vermijdbare) fouten wordt lager. Er worden minder vaak royale specialistische prescripties uitgeschreven. De dikte van botten wordt alleen nog maar gemeten als het echt nodig is. En vrou-

wen met een goed verlopende zwangerschap wordt gezegd dat ze maar thuis moeten bevallen... Nog even en ik zit een idealistische beschrijving te geven van wat al jaren voor ogen staat bij een eerste lijn met terughoudendheid hoog in het vaandel: namelijk een tweede lijn waarin alleen maar wordt gedaan wat echt nodig is. De politieke partijen willen en moeten bezuinigen, dus die zijn hoogst nieuwsgierig naar alles waar we blijkbaar zonder kunnen. De zorgverzekeraars zijn al voor elk specialisme nieuwe, uitgekleepte pakketjes aan het voorbereiden. En de mensen? Ach, de mensen zullen aanvankelijk bang zijn dat ze van alles tekortkomen. Maar als de specialisten het lef hebben om even door te zetten en de acties wat langer laten duren, komen we met z'n allen tot de ontdekking dat het met veel minder ook heel goed kan. We krijgen een uitgelezen kans om de specialistenzorg te evalueren. Moet echt alles wat kan? Hebben de mensen niet veel te hoge verwachtingen? Worden de voordelen wel voldoende tegen de nadelen afgewogen? Kunnen veel dingen niet door 'lagere' echelons – dichterbij de patiënt en goedkoper – worden verzorgd?

Eén beoogd doel hebben de specialisten nu al bereikt: door de keuze van hun actievorm hebben zij het beeld dat over hen bestaat gecorrigeerd. Want echte graaiers zouden een dergelijke actie nooit in hun hoofd halen!

Hans van der Voort
hvdvoort@knmg.nl